

Barbara Banaś

Czy Google może stanowić złoty środek w wirtualnej rzeczywistości XXI wieku?

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 1/1, 7-14

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ARTYKUŁY

Barbara Banaś

Czy Google może stanowić złoty środek w wirtualnej rzeczywistości XXI wieku?

„Nie od samego początku jest koniec widoczny.”

Herodot

Google¹, słowo które pojawia się od ponad dziesięciu lat, oznacza nazwę jednej z najpotężniejszych firm na świecie, której misją jest gromadzenie, przetwarzanie, segregowanie i udostępnianie informacji w sieci.

Twórcy korporacji Larry Page i Sergey Brin spotykają się na Uniwersytecie Stanforda² w połowie lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Ich współpraca wspiera postęp informatyki poprzez innowacyjny algorytm PageRank, służący do wyszukiwania i klasyfikowania danych wg rankingu odwiedzin stron internetowych. Projekt staje się do tego stopnia nowoczesny, iż próby jego sprzedaży kończą się fiaskiem. Jednak młodzi informatycy planują zrobić wszystko, aby ich wynalazek poznał świat. W związku z tym w roku 1998 rozpoczyna swoją działalność firma Gogle Inc. Jej pierwszą siedzibą staje się garaż. Z upływem czasu korporacja rozrasta się. Zatrudnia nowych pracowników, a także pozyskuje inwestorów, którzy zapewniają jej dalszy rozwój. Wyszukiwarka Google, która po raz pierwszy pojawia się w 1996 roku na serwerze Uniwersytetu Stanforda, zyskuje coraz większą popularność wśród internautów. Jej fenomen opiera się na prostej, nieskomplikowanej budowie, szybkości wyszukiwania informacji, braku reklam oraz bannerów reklamowych, co dla pozostałych wyszukiwarek internetowych (Alta Vista, Onet, Wirtualna Polska, Yahoo) jest barierą nie do pokonania.

W 1999 roku firma zatrudnia około 40 osób, właściciele stawiają na niezawodność własnego produktu, bez względu na liczbę odwiedzin oraz public relations. W następnym roku zatrudnienie wzrasta do 150 osób, struktura organizacyjna obejmuje komitety rekrutacyjne, które z czasem

---

¹ Googol – termin matematyczny, którego twórcą był Milton Sirota, oznaczający 1 ze 100 zerami, od jego pochodnej powstała nazwa firmy Google.

² Tu powstały również inne znane firmy branży komputerowej, m.in. : Hewlett-Packard, Yahoo, Excite.

zostają przekształcone w grupy specjalizujące się w różnych aspektach działalności. Pojawiają się Google Labs, gdzie nowe projekty z listy Top100 są oceniane przez użytkowników (co nadal funkcjonuje). W 2001 roku dyrektorem naczelnym firmy zostaje Eric Schmidt, wtedy powstają nieformalne zasady: „Nie bądź zły” (Don't Be Evil), „Można być poważnym bez garnituru”, „Praca ma nieść wyzwania, a stawianie im czoła ma być dobrą zabawą”, które mają wpływ na luźną atmosferę w firmie. Po ataku terrorystycznym na World Trade Centre internauci kierują miliony zapytań do wyszukiwarki WWW, rodzi się pomysł stworzenia Google News, usługi która dostarczałaby swoim odbiorcom aktualnych wiadomości z serwisów informacyjnych. W 2002 roku firma rozrasta się, pracuje w niej około 1000 pracowników, posiada 10 tysięcy komputerów, a indeks WWW gromadzi i przechowuje około cztery miliardy dokumentów. Zaczyna się postrzegać Google jako monstrualnego robota, który sprawuje władzę nad Ziemią. Serwis reklamowy AdSense powstaje w 2003 roku. Zostaje zintegrowany z wcześniejszym programem AdWords oraz blogami. Wielu ludzi dzięki Internetowi zaczyna zarabiać ogromne pieniądze, ale wielu również traci swoje zyski, gdy firma wprowadza innowacje w algorytmie. Chodzi o wyeliminowanie oszustwa, mówi się o „białych kapeluszach”, czyli użytkownikach przestrzegających zasad ekonomii internetowej oraz o „czarnych kapeluszach”, czyli cwaniakach. Pojawiają się niestety również klienci skrzywdzeni, których strony WWW nagle zostały wykreślone z rankingu Google na skutek wprowadzanych zmian przez firmę. „Co jakiś czas kupujemy małe firmy z dużymi osiągnięciami” wypowiadają się właściciele giganta, czego dowodem jest m.in. przejście firmy Blogger Picassa oferującej usługę udostępniania fotografii, czy kupno przedsiębiorstwa Keyhole z potężnym zapleczem zdjęć satelitarnych, oraz przejście w zeszłym roku serwisu internetowego YouTube obejmującego filmy, wideoklipy oraz własne produkcje użytkowników. W 2004 roku powstaje projekt Google Print, który w późniejszym czasie zmienia nazwę na Google Book Search mający na celu zeskanowanie zasobów książkowych największych bibliotek i księgarni na świecie. Część książek otrzymywana od wydawców jest przewożona do Mountain View, gdzie przekształcone w stos luźnych kartek poddawane są skanowaniu; książki z bibliotek digitalizowane są przy pomocy fotografii cyfrowej. Teksty wszystkich egzemplarzy, gdzie wygasły prawa autorskie, są dostępne w całości, przeważająca większość w języku angielskim. Firma nadal dba o swój dobry wizerunek, chce być pogodą w cyberprzestrzeni. Jednak poważne kłopoty rozpoczynają się po wejściu na chiński rynek w związku z usługą Google News, potentat przyznaje się publicznie do akceptacji cenzury. W tym samym czasie jego akcje pojawiają się na giełdzie. Następuje zmiana struktury organizacyjnej firmy z podziałem na oddziały odpowiadające głównie wyszukiwaniu i reklamie oraz tzw. grupy mniejsze.

Każda grupa bazowa ma swoją listę projektów, nad którymi pracuje. Przewodnie hasło „Google ma nadzieję, że pomoże coś znaleźć” jest ciągle aktualne.

Produkty Google są dostępne w ponad 111 krajach w 100 wersjach językowych. Kolejne obejmą telefony komórkowe LG i Samsung, które będą zaopatrzone w wyszukiwarkę Google oraz Blogger Mobile, aplikację pozwalającą na wgrywanie, pobieranie zdjęć i tekstu z telefonów komórkowych na bloga.

W Polsce powstało Biuro Google w Warszawie, Centrum Badawczo-Rozwojowe w Krakowie oraz niedawno Centrum Innowacji we Wrocławiu.

Przyszłość niesie ze sobą szereg zmian. Wśród nich na pewno mówi się o wyszukiwarkach inteligentnych, które na podstawie naszych zachowań będą mogły prześledzić historię wyszukiwań i na tej podstawie zbudują profil naszych zainteresowań, który połączy z innymi. Pojawia się określenie osi czasu, gdy sieć WWW będzie potrafiła się zapamiętywać. Czy można uważać Google za równoległy Internet, największą sieć na świecie, która jest kontrolowana? Biorąc pod uwagę fakt, że większość usług, programów czy narzędzi jest dla każdego internauty dostępna bezpłatnie i wyobrażając sobie, że nasze poszukiwania tworzą swoisty bank danych intencji jest to bardzo prawdopodobne. Wszystkie produkty firmy: samodzielne aplikacje, wtyczki do innych programów, aplikacje biurowe, mapy, reklamy, wyszukiwanie, serwisy społecznościowe, narzędzia developerskie i inne³ zaczynają tworzyć określoną sieć semantyczną, która się coraz bardziej krystalizuje.

Eric Schmidt mówi, że wszechświat to pięć milionów terabajtów⁴ informacji, a celem Google jest zindeksowanie wszechświata. Jednak czy w tym procesie do końca zostanie zachowana zasada prywatności?

Produkty i Usługi GOOGLE

Samodzielne aplikacje :

- *Google Earth* - <http://earth.google.com/> - program do podglądu zdjęć satelitarnych na *trójwymiarowym* modelu Ziemi;
- *Google Desktop* - <http://desktop.google.pl/> - służy do indeksowania i wyszukiwania plików na komputerze;
- *Google Noifier* - http://google.com/mail/help/notifier/notifier_mac.html powiadamia użytkownika o nowych wiadomościach na koncie i nadchodzących wydarzeniach w Kalendarzu Google;

---

³ http://pl.wikipedia.org/wiki/Produkty_i_us%C5%82ugi_Google_Inc.

⁴ Jednostka używana w informatyce oznacza bilion bajtów.

- *Google Pack* – <http://pack.google.com/> - pakiet darmowych programów zawierający oprócz aplikacji Google, inne narzędzia: Mozilla Firefox, Adobe Reader, Norton AntiVirus czy Skype;
- *Google SketchUp* - <http://sketchup.google.com/> - program komputerowy do modelowania trójwymiarowego;
- *Google Talk* - <http://www.google.com/talk/> - umożliwia łączność tekstową oraz głosową;
- *Google Video Player* - <http://video.google.pl/playerdownload> - odtwarzacz filmów z serwisu Google Video;
- *Google Web Accelerator* - <http://webaccelerator.google.com/> - aplikacja używana w celu zwiększania szybkości pobierania stron internetowych;
- *Hello* – <http://hello.com/> - program pozwalający na wysłanie zdjęć przez Internet i publikowanie ich na blogu;
- *Picasa* - <http://picasa.google.pl/> - menadżer plików graficznych.

Wtyczki do innych programów :

- *Blogger Web Comments* - <http://www.google.com/tools/firefox/webcomments/> - wyświetla posty z blogów użytkowników serwisu;
- *Google Browser Sync.* - <http://www.google.com/tools/firefox/browsersync/index.html> - usługa pozwala przechowywać ustalenia Firefoxa na serwerze Google;
- *Google Dashboard Widgets for Mac* - <http://www.google.com/macwidgets/> - zbiór mini aplikacji pozwalający na szybki dostęp do G-maila;
- *Google Send to Phone* - <http://www.google.com/tools/firefox/sendtophone/> - pozwala na wysyłanie SMSów dotyczących treści strony internetowej na komórki w USA;
- *GoogleToolbar* - <http://toolbar.google.pl/> - pasek narzędzi oferujący wyszukiwanie we wszystkich serwisach Google z ochroną antyphishingową i blokadą pop-upów.

Aplikacje biurowe :

- *Dokumenty i Arkusze Google* - <http://docs.google.com/?hl=pl> - pozwalają na internetowe edytowanie dokumentów tekstowych i arkuszy kalkulacyjnych;
- *G-mail* - <http://mail.google.com/mail/?hl=pl> - usługa poczty elektronicznej;

- *Google Apps* - <http://www.google.com/a/> - usługa pozwalająca dodanie aplikacji Gmail, Kalendarz Google, Dokumenty i Arkusz Google, Google Page Kreator na swoją domenę internetową;
- *Google Page Creator*- <http://pages.google.com/?hl=pl> - bez znajomości języka HTML pozwala na utworzenie strony internetowej;
- *JotSpot* - <http://www.jot.com/> - aplikacja Wiki dla małych firm;
- *Kalendarz Google* - <http://www.google.com/calendar/?hl=pl> - pełni funkcję internetowego kalendarza;
- *Notatnik Google* - <http://www.google.com/notebook/?hl=pl> - narzędzie pozwalające na łatwe zarządzanie notatkami.

Mapy :

- *Google maps* - <http://maps.google.com/?hl=pl> - obejmuje mapy i zdjęcia satelitarne z całego świata;
- *Google Mars* - <http://mars.google.com/> - pokazuje mapę powierzchni Marsa;
- *Google Moon* - <http://moon.google.com/> - przybliża powierzchnię Księżyca;
- *Google Ride Finder* – <http://labs.google.com/ridefinder> - serwis pokazujący położenie taksówek w czasie rzeczywistym w 14 miastach Ameryki.

Reklamy :

- *Google AdSense* - <http://www.google.com/adsense/?hl=pl> - serwis reklamowy przeznaczony dla webmasterów, pozwala na wyświetlanie reklam, właściciel strony otrzymuje część opłaty, jaką płaci reklamodawca za każde kliknięcie w reklamę;
- *Google AdWords* - <http://adwords.google.pl/> - usługa dla reklamodawców, mogą publikować swoje reklamy na stronach Google lub stronach webmasterów Google AdSense;
- *Google Analytics* - <http://www.google.com/analytics/> - tworzy raporty statystyczne oglądalności stron WWW;
- *Google Click-to-Call* – http://www.google.com/help/faq_clicktocall.html - to usługa, która pozwala użytkownikom na zadzwonienie do reklamodawców za darmo ze strony wyników wyszukiwania.

Wyszukiwanie :

- *Froogle* - <http://froogle.com/> - działa na terenie USA, pozwala na przeszukiwanie sklepów internetowych;
- *Google Accessible Serach* - <http://labs.google.com/accessible/> - wyszukiwarka dla niewidzących;

- *Google Blog Serach* - <http://blogsearch.google.com/> - wyszukiwarka blogów;
- *Google Book Serach* - <http://books.google.com/> - wyszukiwarka książek znajdujących się w największych księgarniach i bibliotekach na świecie;
- *Google Bookmarks* - <http://google.com/bookmarks/> - usługa pozwalająca przechowywać zakładki do stron internetowych;
- *Google Cod Search* - <http://code.google.com/> - wyszukiwarka kodów programistycznych w Internecie;
- *Google Finance* - <http://finance.google.com/> - wortal finansowy;
- *Google Groups* - <http://groups.google.pl/> - pozwala na tworzenie grup dyskusyjnych i mailingowych;
- *Google News* - <http://news.google.com/?hl=pl> - pomaga wyszukać i skatalogować w działy najnowsze wiadomości z serwisów informacyjnych;
- *Google Patent Search* - <http://www.google.com/patents> - wyszukiwarka patentów w USA;
- *Google Scholar* - <http://scholar.google.com/> - pomaga wyszukać abstrakty książek, opracowań przydatnych w szkole łącznie z cytatami;
- *Google SMS* - <http://www.google.com/sms/> - pozwala użytkownikom telefonów komórkowych na wysyłanie zapytań na różne tematy;
- *Google Special Searches* - <http://www.google.com/options/specialsearches.html> - proponuje wyszukiwanie tematyczne o Rządzie Stanów Zjednoczonych, systemie operacyjnym Linux, systemie operacyjnym BSD, systemie operacyjnym Mac i systemie operacyjnym Microsoft Windows;
- *Google Video* - <http://video.google.pl/> - wyszukiwarka filmów video;
- *Google Voice Local Serach* - <http://labs.google.com/goog411> - pozwala na wyszukiwanie głosem;
- *Google University Search* - <http://www.google.com/options/universities.html> - pozwala przeszukiwać strony internetowe szkół w USA;
- *Katalog WWW Google* - <http://directory.google.pl> - katalog stron internetowych oparty na bazie danych Open Directory Project;
- *Wyszukiwarka Google* - <http://www.google.pl/> - pozwala na przeszukiwanie zasobów miliardów stron internetowych;
- *Wyszukiwarka Grafiki Google* - <http://images.google.pl/> - obejmuje i udostępnia grafiki, obrazy, fotografie.

Serwisy społecznościowe :

- *Dodgeball* - <http://www.dodgeball.com/> - serwis społecznościowy dla posiadaczy komórek;

- *Joga Bonito* (z języka portugalskiego oznacza Graj Piękne) - <http://joga.com/> - serwis dla fanów piłki nożnej przygotowany przez Google z firmą Nike, promuje sportowe zachowania fair-play;
- *Orkut* - <http://www.orkut.com/> - międzynarodowy serwis społecznościowy założony przez Turka Orkuta Buyukkoktena w 2004 roku, cieszy się ogromną popularnością wśród Brazylijczyków.

Publikacja multimediiów:

- *Picasa Web Albums* - <http://picasaweb.google.pl/> - serwis służący do publikacji zdjęć w Internecie;
- *You Tube* - <http://www.youtube.com/> - serwis internetowy służący do publikacji własnych filmów.

Blogi :

- *Blogger* - <http://www.blogger.com/> - serwis blogowy Google;
- *MeasureMap* - <http://www.measuremap.com/> - podaje statystyki odwiedzin dla ludzi piszących blogi.

Agregacja :

- *Google Reader* - <http://www.google.com/reader/> - Czytnik kanałów RSS (umowna rodzina języków służących do przesyłania nagłówków wiadomości) na stronie www;
- *Spersonalizowana strona domowa Google* - <http://www.google.com/ig?hl=pl> - możliwość dostosowania strony do własnych potrzeb, wybierając dowolne elementy.

Narzędzia developerskie :

- *Google w Twoim Języku* - <https://services.google.com/tcbin/tc.py> - pozwala użytkownikom tłumaczyć usługi Google jeszcze nie przetłumaczone na rodzimy język;
- *Google Code* - <http://code.google.com/> - usługa dla zainteresowanych nowymi usługami w fazie testowej;
- *Narzędzia Google dla Webmasterów* - <http://www.google.pl/webmasters/> - centrum informacji o kryteriach jakie musi spełniać każda strona internetowa, aby w pełni była indeksowana.

Inne :

- *The Gapminder World 2006* - <http://tools.google.com/gapminder/> - strona wyświetlająca statystyki dotyczące całego świata;

- *Google Alerts* - <http://www.google.com/alerts/> - przesyłanie użytkownikom informacji i danych o nowych stronach WWW znajdujących się w indeksie wyszukiwarki;
- *Google Checkout* - <http://checkout.google.com/> - system płatności online, dostępny w USA;
- *Google Mobile* - <http://www.google.com/mobile/> - usługi Google dla posiadaczy telefonów komórkowych (Google SMS, Google Maps for mobile);
- *Google Music Trends* – <http://www.google.com/trends/music> - lista przebojów użytkowników Google Talk;
- *Google Translate* – http://www.google.com/translate_t - serwis umożliwiający tłumaczenie wyrażen i całych stron internetowych pomiędzy językiem angielskim, niemieckim, francuskim, włoskim, hiszpańskim, koreańskim, portugalskim, arabskim, japońskim, chińskim.

Mgr Barbara Banaś jest pracownikiem Sekcji Udostępniania Zbiorów Biblioteki Głównej AWF w Katowicach.